

SLOŽENÝ KŘIVÝ PRUT V PROGRAMU WXMAXIMA

0.1 Zadání

Křivý prut je tvořen dvěma částmi ve tvaru půlkružnice. Části jsou spojené kloubem a uložené a zatížené podle obrázku:

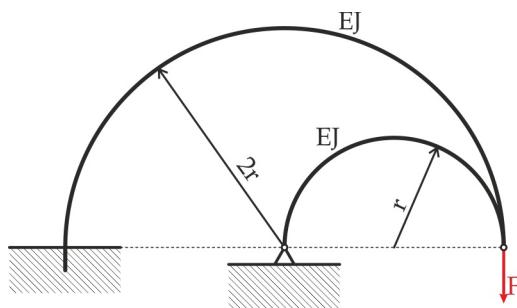

Figure 1: Zadání

0.2 Řešení

V kloubu si prut rozdělíme na dvě části, uvolníme, zakreslíme reakce a v místě řezu zavedeme vnitřní statické účinky, kterými na sebe obě části působí. Vzhledem k tomu, že jde o kloub, vnitřní moment zde bude nulový a tak ho ani nebudeme kreslit.

Rovnice rovnováhy pro obě části prutu mají tvar

$$\begin{aligned} \rightarrow & \quad rr1 : RAx + H = 0 \\ rr2 : & RAy + V - F = 0 \\ rr3 : & MA + (V-F)*4*r = 0 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} rr4 : & RBx - H = 0 \\ rr5 : & RBy - V = 0 \\ rr6 : & V * 2 * r = 0 \end{aligned}$$

Stanovíme vnitřní statické účinky ve velkém oblouku. Protože ve výpočtu budeme pracovat jen s ohybovým momentem, omezíme se zde pouze na výpočet této veličiny. Jako nezávislou proměnnou zvolím úhel φ měřený tak, jak je znázorněno na obrázku 3. Obdobně budeme postupovat u malého oblouku.

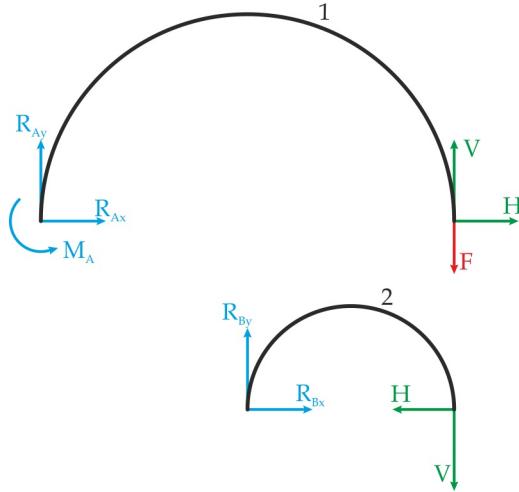

Figure 2: Prut rozdělený v kloubu na dvě části

Rozdíl zde bude jen v poloměru (r místo $2r$), ve směrech sil V a H a v tom, že zde nebude síla F . Řez malým obloukem proto nekreslím.

Ohybové momenty v obou obloucích vycházejí takto:

$$\begin{aligned} \rightarrow & \quad M1 : (F-V)*2*r*(1-\cos(\varphi)) - H*2*r*\sin(\varphi) \\ & M2 : V*2*r*(1-\cos(\varphi)) + H*r*\sin(\varphi) \end{aligned}$$

Deformační energii získáme integrací po délce prutu. Protože nezávislá veličina je φ a její element $d\varphi$, tak elementy délky oblouků jsou $2rd\varphi$ a $rd\varphi$. Integrační meze jsou v obou případech 0 a π .

$$\begin{aligned} \rightarrow & \quad U1 : \text{integrate}((M1^2)/(2 * E * J) * 2 * r, \varphi, 0, \pi) \\ & U2 : \text{integrate}((M2^2)/(2 * E * J) * r, \varphi, 0, \pi) \end{aligned}$$

Vodorovný posuv obou spojených konců musí být shodný. U velkého oblouku se vodorovný posuv děje ve směru síly H , zatímco u malého oblouku se děje proti směru síly H , která na něj působí. Deformační rovnice proto má tvar

$$\begin{aligned} \rightarrow & \quad dr : \text{diff}(U1, H) = -\text{diff}(U2, H); \\ (dr) & \quad \frac{r \cdot (16 \cdot r^2 \cdot V + 4 \cdot \pi \cdot r^2 \cdot H - 16 \cdot r^2 \cdot F)}{E \cdot J} = -\frac{r \cdot (8 \cdot r^2 \cdot V + \pi \cdot r^2 \cdot H)}{2 \cdot E \cdot J} \end{aligned}$$

Nyní máme šest rovnic rovnováhy a jednu deformační rovnici pro pět neznámých reakcí a síly V a H . Soustavu vyřešíme:

$$\begin{aligned} \rightarrow & \quad \text{reseni} : \text{solve}([\text{rr1}, \text{rr2}, \text{rr3}, \text{rr4}, \text{rr5}, \text{rr6}, \text{dr}], [\text{RAx}, \text{RAy}, \text{MA}, \text{RBx}, \text{RBy}, \text{V}, \text{H}])[1]; \\ (\text{reseni}) & \quad [RAx = -\frac{32 \cdot F}{9 \cdot \pi}, RAy = F, MA = 4 \cdot r \cdot F, RBx = \frac{32 \cdot F}{9 \cdot \pi}, RBy = 0, V = 0, H = \frac{32 \cdot F}{9 \cdot \pi}] \end{aligned}$$

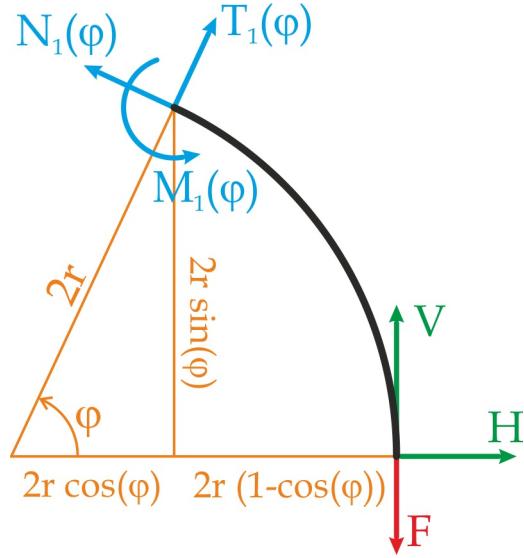

Figure 3: Řez velkým obloukem a vnitřní statické účinky

Vodorovný a svislý posuv působiště síly dostaneme např. jako derivace U1 podle sil H a V

$\rightarrow$ $u : \text{diff}(U1, H);$
 $v : \text{diff}(U1, V);$

$$(u) \quad \frac{r \cdot (16 \cdot r^2 \cdot V + 4 \cdot \pi \cdot r^2 \cdot H - 16 \cdot r^2 \cdot F)}{E \cdot J}$$

$$(v) \quad \frac{r \cdot (12 \cdot \pi \cdot r^2 \cdot V + 16 \cdot r^2 \cdot H - 12 \cdot \pi \cdot r^2 \cdot F)}{E \cdot J}$$

do nichž teď dosadíme hodnoty sil H a V, které jsme získali řešením soustavy rovnic

$\rightarrow$ $\text{ev}(u, \text{reseni});$
 $\text{ev}(v, \text{reseni});$

$$(\%o15) \quad -\frac{16 \cdot r^3 \cdot F}{9 \cdot E \cdot J}$$

$$(\%o16) \quad \frac{r \cdot \left(\frac{512 \cdot r^2 \cdot F}{9 \cdot \pi} - 12 \cdot \pi \cdot r^2 \cdot F \right)}{E \cdot J}$$